

Könyvek, könyvtárak, könyvnyomdák Magyarországon.

(Második közlemény.)

28. 1492 augusztus 28. Buda.

Bátori István országbíró előtt István szerémi püspök az elhunyt Nagylucsei Orbán egri püspök és rokonai lelki üdvéért elmondandó misék fejében az egri káptalannak javakat adományoz, többek közt: «Item *librum missarum*, quem missale vocant in membranis impressum et exornatum minio cum insignibus eiusdem domini episcopi . . . pientissime donavit».

Hártyán, alul selymen függő kopott viaszpecséttel, az egri főkáptalan magán levéltárában Numerus 9. divisio 2. fasc. 2. No 1. jelzet alatt.

29. 1469 január 24.

Az erdélyi káptalan bizonyoslevele arról, hogy a pókafalvai pálosok egyházuk kincseivel «necnon *libris*, campanis» stb. felkerekedve, elhagyták kolostorukat s abba visszatérni nem akarnak, mire Pókafalvai Kereky Boldizsár és fivérei a nevezett kolostort a minoritáknak adták.

Eredetie az Erdélyi Muzeumban, Kolozsvárott, gr. Kemény J. gyűjteményében.

30. 1500 április 6. Róma.

A római bíbornoki kollégium óhajtván, hogy a «capella sancti Petri sita in ecclesia assumptionis beatae Mariae virginis in Madaras Albensis diocesis . . . in suis structuris et edificiis debite reparetur, conservetur et manuteneatur, necnon *libro*, calicibus . . . decenter muniatur», az e kápolnát bizonyos napokon látogatóknak búcsút engedélyez.

Rongált hártán, pecsétje elveszett. Gyulafehérvári püspöki levéltár. I. csomó. (1224—1710.)

31. XV. század.

Valamely ismeretlen tanuló költségjegyzéke.

«Item registrum habiti sew recepti super me ac expositionis eiusdem.»

— — — — —
«Item tres libros papirii conparui viginti quatvor den. XXIII.»

Papíron, hosszúkás könyvalakban, a Magy. Nemz. Muzeum törzslevéltárában.

32. XVI. század eleje. (Év n.)

A győri szent Demeter-oltár javainak leltára. (Kivonat.)

Inventarium super bona altaris sancti Demetrii martiris per dominum Czwpor fundati.

Item dus indumenta sacerdotalia stb.

Item Benedictus Kemenczey dotavit altare predictum... uno libro missali impresso...

Item idem altare habet unum librum missalis de pergamento, que ego feci illuminare fl. IX et ligare fl. 1¹/₂.— stb.

Győri káptalan magán levéltára. Cím. theka X. No 838.

33. XV. század eleje. (Év. n.)

Damás vár leltára.

«Item registrum super res et bona castri Damas per Petrum de Korothna castellanum precedentem et ad manus egregii Gregorii Horwath assignata.

«Res ecclesiastice.

Item paramenta sacerdotalia III.»

«Libros quatuor veteres, unum viaticum.»

Eredetie papiron, a budapesti egyetemi könyvtárban. Litt. orig. No 262.

34. 1507 augusztus 24.

Verőce vár leltára.

«1507°.

Registrum factum in festo beati Bartholomei apostoli super pixides et aliis rebus sew clenodiis castri Werewcze...» stb.

«Item missalia II.»

Eredetie papiron, hosszúkás könyvalakban. Orsz. Levéltár. M. O. D. L. 36.987.

35. 1514.

Kromer Györgyné halála utáni kiadások jegyzéke.

«Registrum expositorum post mortem prenominata quondam domine Girg Cromerin, potissimum super Stephanum heredem...» stb.

«Rectori scholarum pro duobus psalteriis fl. II.

Notario Martino pro priori registro sparsim conscripto den. XL.»

Eredetie Eperjes város levéltárában. 758/b szám. 39. lap.

36. 1517.

Jegyzéke azoknak, akik Eperjesen a királyi adóra pénzt kölcsönöztek.

«1517.

Registrum eorum, qui ad taxam regiam mutuarunt pecunias.

Fraternitas braxatorum super emtione vinorum mutuavit civitati fl. XL.

Civitas etiam obligatur ad hanc czecham fl. VI pretextu Cristani notarii, qui hanc czecham suscepit pretextu legum imperialium ab eo emptarum, soluti sunt anno 1517. sabbato dummodo domini rationem sederunt.»

Eredetie Eperjes város levéltárában. 758/b szám. 114. lap.

37. 1518 január 25. Esztergom, Csábrági Péter házában.

Medelfordiai Bangssen János fia, Olaus, Bakócz Tamás bíbornok-érseknek, mint szentszéki követnek jegyzője Robini János mester nevében Csábrági Péter esztergom-szentgyörgy-mezei kanonokot könyvekről és írásokról nyugtatja.

Ego Olahus Joannis Bangssen de Medelfordia, notarius legationis reverendissimi domini Thome cardinalis Strigoniensis legati apostolici in partibus Hungarie etc. fateor per hoc manus mee scriptum me recepisse a venerabili magistro Petro de Chabrag canonico ecclesie collegiate sancti Georgii de Viridi Campo Strigoniensi quasdam botulas (?)¹ providi magistri Johannis Robini consocii mei alias scriptoris bullarum legationis eiusdem domini Thome legati videlicet unum formularium instrumentorum impressum, aliud formularium supplicationum sacre penitencie. Item decalogum Virgillii Zalburgensis. Item bullas diversorum pontificum in certis quinternis dissolutis. Item Alanum de materiis theologie cum certis aliis scripturis et supplicationibus ac minutis, in quadam valisia corea repertis, pro quibusquidem libris seu formulariis et scripturis aliis prefatum dominum Petrum quitum et expeditum nomine dicti Johannis Robini socii mei reddo atque committo. Datum Strigonii in domo prefati domini Petri Chabragy ipso die sancti Pauli apostoli conversionis, sub anno Domini 1518.

Idem Olaus Joannis notarius
qui supra manu propria fidem facit.

Kivül: Recognitio Olai notarii pro retulis magistri Joannis Robini.

Papiron, a gr. Erdődy-család levéltárában Galgócson. Ladula 47. fasc. 1. No 10.

¹ Javított szó, valószínűleg inkább : rotulas.

38. 1520 június 7. (Bártfa.)

A bártfai plébánia leltára.

«Inventaria domus curie plebani.

Libri.

Breviarium 1. — Alios libros quos habeo, puto in numero fore XVI. —»

Eredetie Bártfa város levéltárában.

39. 1520 körül.

Sztenicsnyák vár leltára.

«Registrum ingeniorum, victualiumque et aliarum rerum in castris illis, qui per egregium Nicolaum de Rayk sunt occupati et per ipsum eidem reperti.

Item in castro Ztanysnak.

 Item breviarium unum in sclavonico scriptum.»

Papiron, hosszukás könyvalakban. Orsz. Levéltár. M. O. D. L. 26.235.

40. 1521.

Fejérkő vár leltára.

«Anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo primo, inventarium castri Feyrkew etc. ... In capella... misale unum...»

Papiron, alul két, fekete viaszba nyomott s papírral fedett gyűrűs pecséttel, a Magy. Nemz. Múzeum törzslevéltárában.

41. 1523 május 13. (Krakkó.)

Krakkó város tanácsának bizonyoságlevele, mely szerint Remer Jeromos és «*Joannes Beyer bibliopola concives nostri*» tanuk valának, midőn Schonfelder Bálint bort vett «*Oswaldus de Zarisch Ungariae*»-től és «*Michael plebanus de eadem Zarisch, frater eiusdem Oswaldi, qui fuit interpret ex Ungarico in latinum*» Schonfeldernek nyugtát is adott, melyet a tanács is megtekintett.

Papiron, alul a város papírral fedett vörös viaszba nyomott kisebb pecsétjével, Eperjes város levéltárában, 1109. szám alatt.

42. 1523 július 2. Eperjes.

Chunis Mátyás, a szabad művészetek mesterének és a theológia babérkoszorúsának levele Zalkán László egri püspök és királyi kancellár-

hoz, melyben krakkói könyvtára elégséröl, továbbá más egyéb ügyekről ír.

«Reverendissime presul et domine gratiosissime! Post humilimam servitiorum commendationem, ut eadem paucissimis rem omnem teneat, neutiquam sine causa reditum meum hactenus distulisse putet, quoniam quidem nec omnibus tum paramentis, tum aliis necessariis paratus usque nunc eram, fortuna non undique obsecundante infelici omine Graccovie (igy!) damnificatus igne, ubi in absentia mea et rerum suppellectilia (tametsi curta) *et librorum bibliothecam* funditus exustam amisi»... stb.

«Ex Epperjes, secunda die julii, anno ab orbe redempto 1523.

Eiusdem reverendissime dominationis vestre
humilis capellanus,

Mathias Chwnys artium magister et sacre theologie
baccalaureus alias per reverendissimam dominationem vestram electus suffraganeus Agriensis
functus.»

Kivül címzés: Reverendissimo in Christo patri et domino domino
Ladislao Zalcano, episcopo Agriensi, necnon cancellario regio supremo
domino nostro gratiosissimo.

Eredetie papiron, töredékes vörös viasz zárópecséttel, Eperjes város levéltárában 1113. szám alatt.

43. 1524 augusztus 5.

Szeben város tanácsának ítélete a Tonheuser Péter nagycsüri plébános, Geréb Péter enyedi és Huszár János szebeni polgár közt folyó perben, melyben érdekelve volt János könyvkereskedő is.

«Ex commissione dominorum de consilio.

Quod nobis, in domo consistoriali nostra iudicialiter consedentes comparendo in nostri presentia venerabilis Petrus Thonheuser plebanus de Magno Horreo tanquam actor ex una, necnon circumspetus Petrus Gereb concivis Enyediensis veluti in causam attractus partibus ab altera, ubi prenominate actor per modum querele egit in hunc modum, quod cum annis superioribus circumspeto Johanni Hwzar concivi civitatis nostre Cibiniensis certam pecuniariam summam, utputa florenos centum et septuaginta quinque mutuo prostitisset, illique debitum petenti dictus Johannes Hwzar cum non

haberet aut reddere recusaret et iam in monasterium propter es alienum *tanquam asilium* confugisset, id ipso actori rescienti bona prefati Johannis Hwzar coram iudice ecclesiastico, suo scilicet ordinario arrestasset et ibidem causam prescriptam diu egisset. Interim, quo causam eandem prosequeretur, circumspectus Petrus Gereb civis Enyediensis domum quandam, quam scilicet *Johannes Bibliopola* prenotato Johanni Hwzar pignoris titulo ante literatorie statueret et eandem ipsam domum Johannis Hwzar ulterius et consequenter prefato Petro Gereb assignatis sibi literis obligatoriis, quibus median- tibus Johannes bibliopola illum assignaverat, deinde pignoris titulo inscripsisset,¹ quibus peractis, prenominatus Petrus Gereb cupiendo rebus suis mature consulere et prospicere coram senatui Cibiniensi pro tempore constituti prelibatam domum median- tibus literis obligatoriis Johannis Hwzar in suorum debitorum sortem juridice optinuisset»... végül is a tanács Gerébet harmadmagával leteendő esküre ítéli, arra, hogy a Huszár-féle kötelezőlevélben rasura nem volt. Geréb az esküt letevén, felmentik.

«Actum Cibinii feria sexta ante festum beati Laurentii martiris, anno 1524.»

Szeben város jegyzőkönyvének I. kötetében, a 18—19. lapokon.

44. 1525 február 23.

Jegyzéke azon javaknak, amelyeket Monoszlai András mester, aradi kanonok az esztergomi egyház sekrestyéjéből tanuk előtt elvitt.

Anno Domini millesimo quingentesimo quinto, vigesima tertia die mensis februarii.

Magister Andreas de Monoszlo canonicus ecclesie Orodien- sis exportavit ex sacristia Strigoniensi res infrascriptas, presentibus dominis Johanne Kermendino lectore, Ladislao Kaplyon preposito sancti Georgii, Joanne Bak de Azzonfalwa et Andrea Kayary canonicis ac Caspar succustode et me Georgio de Zan.

Unam tecam ligneam rotundam in qua continentur privilegia super Symand, Dezka, Gyarak et alie nonnulle litere videlicet metales super Kasaker etc.

Item librum privilegiorum scriptum in pargameno foliorum novem absque coopertorio, sub sigillo pendentem condam Wladislai regis.

¹ Így! inscripsisset helyett.

Unum prothocollum continens fassiones factas in capitulo Orodiensi, quod finiebatur per annum millesimum quingentesimum decimum septimum et incipiebatur anno millesimo quingentesimo decimo quinto. Quatvor capsas ex tela nigra continentes diversas literas processuum octavalium.

Unam tecam parvam quadvangelarem in qua continebantur certe litere continentes porcionem possessionariam eiusdem capituli Orodiensis. Thordensem concernentes et etiam alie certe litere.

Magister Andreas de Monozlo manu propria
stb.

Eredetie fél iv papiron, az esztergomi főkáptalan országos levéltárában
Ladula 20. Capsá 14. fasc. 8. No. 2. jelzet alatt.

45. 1526 április 15.

A császári káptalan II. Lajos király 1525 *augusztus 22-én* Budán kelt parancsára többek közt Fejérkő (Feyerkew) várát leltározván, itt «in capella ibidem et in eodem castro constructa» talált «unum missale de modo ecclesie Strigoniensis metropolitane».

(Datum die dominico proximo post festum beatorum Tiburcii et Valeriani martirum, anno Domini millesimo quingentesimo vigesimo sexto.)

Papiron, kívül rányomott viaszpecsét helye. Orsz. Levéltár. M. O. D. L. 24. 179.

46. 1528 május 6. Buda.

Nádasdi Tamás budai várnagy egy oklevelének mása, melyben előfordul Kisserjéni Ferenc (Franciscus de Kysseryen) «*custos librorum camerae hungaricae*» Budán.

Bécs. Staatsarchiv. Ungarn. Allgemeine Akten. 8. csomó.

47. 1528.

Kivonat Szeben város ezen évi számadáskönyvéből.

Registrum perceptorum et extradatorum domini Anthonii villici civitatis Cibiniensis ad necessitates civitatis, anno Domini millesimo quingentesimo 28.

Empti sunt ad hoc registrum tres libri papiri et pro illigatione simul solvi ffl. o. den. 38.

Scribae autem huius registri solvi ffl. 1 den. o.

Nagyszzeben város levéltárában őrzött «Stadthannen» (villicus) számadások 1528. évi kötetének 44. lapján.

48. 1533 március 11. Pozsony.

János lundi érsek levele I. Ferdinánd királyhoz, melyben írja:

«Nobis impresentiarum incumbit eidem regia maiestati vestrae gratias agere de misso ad nos *libro* iurium suorum ad totum regnum Hungariae, quo usi fuissetis et utemur oblata commoditate, quam maiestas vestra nobis praescribere dignabitur.»

Bécs. Staatsarchiv. Ungarn. Allgemeine Akten. 22. csomó.

49. 1533 május 16.

Nádasdi Tamásné Kanizsán levő drágaságainak összeírása.

«Super residuum rerum dominae condam palatinae...» stb.

— — — — —
«Duo libri effigati et ter eius est apud Petrum Pereny.»

Orsz. Levéltár. Nádasdy-számadások, a) csomó.

50. 1533 augusztus 5. Bécs.

I. Ferdinánd magyar király gyóntatója, Faber János bécsi püspök (budai prépost) levele a pápához, melyben közli, hogy könyveket küld neki s egyúttal csatolja kinyomatásra került könyveinek jegyzékét.

Post beatissimorum Sanctitatis vestrae pedum

oscula sese humilime commendat.

Beatissime in Christo pater! Peroportune mihi in presentiarum in mentem venit, me aliquoties antea ad Sanctitatem vestram de lucubrationibus nonnullis, quas in mediis quodammodo regionum negotiorum undis, bellicorumque tumultuum procellis aedidi perscripsisse, at eiusmodi occasio, qua commode tales libros Sanctitati vestrae transmittere potuerim, numquam sese offerre voluit. Nunc verum cum ad manus habeam tabellionem, qui non modo gestandi molestiam non detrectet, verum et ea fide, ut non addubitem, quin haec recte illi concredi possint, quae quum ita habeant nolui committere ut is vacuis manibus Romae coram summo pontifice compareret, quin potius ut Sanctitas vestra re ipsa deprehendat, me hactenus, quod ad catholicae fidei propugnationem ac sedis apostolicae defensionem attinet, plane nihil reliqui ferisse eos hosce libellos reliquorum operum meorum impressorum impri-mendorumque veluti gustum quendam Sanctitati vestrae exhibeo, simul orans, quatenus Sanctitas vestra absolutissimi iudicii sui

album calculum adiicere dignetur. Caeterum eorum voluminum quae in aliquot tomos digesta propediem publicare constitui, schedam Sanctitas vestra per presentium latorem hiis inclusam accipiet. His me Sanctitati vestrae humilime commendo, quae in domino Jesu bene valeat. Datae Viennae, quinta Augusti, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo tertio.

Eiusdem Sanctitatis vestrae

humilimum mancipium

Joannes episcopus Viennensis.

Catalogus librorum Joannis Fabri episcopi Viennensis Austriae, serenissimi Romanorum Hungariae Bohemiaeque regis confessoris ac consilarii.

De sancta civitate Dei Hierusalem.

De manna admirabili.

De archa foederis pro sacramento eucharistiae.

Consolatorii contra Turcos.

De miseria vitae humanae.

Contra anabaptistas.

De octo beatitudinibus.

De militia Christiana.

De veritate corporis et sanguinis domini nostri Jesu Christi in sacramento eucharistiae.

De fide et bonis operibus.

De quadraginta duabus mansionibus filiorum Israel.

Diversi sermones de tempore et sanctis.

De virtutibus et insigni patientia Jobis.

De primatu Petri ac Romanae ecclesiae.

De intercessione sanctorum adversus apostatam Oecolampadium.

Contra anabaptistas.

Apologia contra Lutheranos.

Antilogiae. Contradictiones Lutheri.

Confutatio quarundam haeresium Lutheri.

Oratio ad regem Angliae de tyrannide Turcorum.

Oratio funebris pro exequiis dominae Margarethae archiducissae Austriae, ducissae Burgundiae.

Adversus Lutherum apostatam impie sententem omnia ex absoluta necessitate evenire.

Defensio catholicae fidei adversus anabaptistas.

- Confutationum Zuinglianae doctrinae libri sex.
 Commentum super visitatione saxonica.
 Responsio ad impudentissimum librum Jonae haeretici.
 Confutatio haeresis Manichaeorum in sacramento contra quendam
 Silesitam.
 Victoria catholicorum Helvetiorum adversus Zuinglium.
 De sacris temere non vulgandis.
 Quae in sacra scriptura et creatori et creaturae quas communia,
 precipue tamen Deo ascripta sint.
 Isagoge sex articulorum adversus Zuinglium.
Kivül címzés: Sanctissimo ac beatissimo in Christo patri ac domino
 domino Clementi papae VII. sacrosanctae Romanae ac universalis
 ecclesiae antistiti maximo, domino suo clementissimo.
 Papirom, zárópecsét helyével. Vatikáni levéltár. Principi. 8. kötet. 125., 126.,
 134. ll.

51. 1533.

- Báthori András Bonaventura nyugtatója Turzó Eleket, az atyja, Báthori
 András által Turzónál Sempte várában letétbe helyezett javak
 visszaadásáról. Többek közt nyugtat: «Missalem librum veluto
 nigro tectum».
 Eredetie a gróf Erdödy-család galgóci levéltárában. Lad. 95. fasc. 9. No 7.
 jelzet alatt.

52. 1533.

- A topuszkói vártemplom javainak leltára.
 «Regestum factum super rebus ecclesiae beatae Mariae virginis in
 castro Topozka existentibus et inventarium per magnificum domi-
 num Petrum Keglewych de Bwsin...» stb.
- — — — —

«Libri diversi XXI.»

Eredetie Orsz. Levéltár. Nádasdy-számadások, a) csomó.

53. 1536.

- Kivonat valamely ismeretlen egyén könyvjegyzékéből.
 Cathalogus librorum tam catholicorum, quam hereticorum, anno 1536.
 109/a lap. *Sermones et homiliae.*
 (Ezek közt:) Sermones et modus praedicandi Hungari cum passione
 Domini.

112/a lap. *Historica et cosmographia.*

(Ezek közt:) *Cronica Hungarorum.*

112/b lap. *Crucigeri Vngarici.*

113/a lap. *Turcken Handlung in Hungern.*

113/b lap. *Coronatio Ferdinandi in Hungaria.*

Sibenburg von Turcken.

Zwinglius, Oecolampadius, Lampertus.

120/b lap. *Waldenses ad regem Hungariae.*

Eredeti könyvalakban a bécsi Nationalbibliothek kéziratai közt. Cod. 11.850.

54. 1539 február 23. *Nagyszombat.*

A gyermekgyilkos nagyszombati zsidók javainak összeírása.

Describuntur res et bona judaeorum puericidarum Tirnaviensium pro sacratissima regia maiestate per me Thomam Francisci tricesimatorem suae maiestatis praesentibus tribus consulibus juratis Tirnaviensibus fidele confiscata.

Primo domus cum omnibus juribus et pertinentiis Simonis Glazer vocati 23. februarii 1539.

— — — — —
Tres libri hebraici.

Két ív papíron. Orsz. Levéltár. Urbaria et Conscriptioes fasc. 75. No 30.

55. 1539.

A zágrábi káptalan vizsgálatot tart Frangepán Farkas gróf ellen, aki a káptalan hitese emberét mindenéből kifosztotta s a «*librum breviarum*»-t is elszedte tőle.

Orsz. Levéltár. Neo Reg. Acta. fasc. 1645. No 21.

56. 1540 április 17. *Gandani.*

I. Ferdinánd magyar király levele Nansea doctorhoz!

«Reddite sunt nobis binae literae tuae unacum libellis abs te non minus pie, quam ingeniose in communem tuendae religionis nostrae utilitatem compositis, quos clementer accepimus animumque istum et sacra studia tua praesertim in docendo populos et subditos nostros ea quae ad vestram pietatem pertinent, magnopere probamus, prosequuturi eiusmodi labores...» stb.

Staatsarchiv. Bécs. Ungarn. Allgemeine Akten 41. csomó.

57. 1541 körül, szeptember havában.

A veszprémi egyház kanonokjai a török elől Sopronba viszik az egyházi paramentumokat, köztük:

«Item missalia duo cum fibulis argenteis disposita et cum veluto nigro ab extra cooperta».

Veszprémi káptalan magán levéltára, 1544. Veszpr. eccles. et capit. No 82.

58. 1543 december 1.

A pozsonyi káptalan a győri káptalant a nekik kölcsön adott antiphonarium visszaszolgáltatásáról nyugtatja.

Nos capitulum ecclesiae Poseniensis, memoriae commendamus quod annis superioribus, cum *libri* ecclesiastici praesertim ad chorum ecclesiae episcopalis Jauriensis pertinentes et facientes per exustionem fuissent amissi, quendam librum antiphonarium ad ecclesiam parrochiam sancti Laurentii martyris extra muros huius civitatis Poseniensis, hoc tempore disturbiorum demollitae, venerabili capitulo praedictae ecclesiae Jauriensis pro divinis ex eo in eorum ecclesiam Jauriensem peragendo precario concesseramus super eiusdem rehabitionem, reverendus dominus Blasius de Waarda doctor praepositus eiusdem ecclesiae Jauriensis tum suo, tum praedicti capituli ecclesiae Jauriensis nominibus sub pena centum florenorum hungaricalium suas nobis pro securitate dederat literas, qua multis nunc nos praepediti curis, eas perquirere non valemus, et quia ide capitulum ecclesiae Jauriensis antedictum librum antiphonarium dictae ecclesiae sancti Laurentii martyris eis, ut praefertur precario concessum, nobis prout acceperat, ita salvum restituit, proinde nos literas praedictas praefati domini Blasii praepositi recognitionales et obligatorias (etiam si reperiri possent et ad lucem deveniri) reddimus nullas, inefficaces et nemini nocituras et insuper annotatum capitulum ecclesiae Jauriensis scilicet et praefatum dominum Blasium praepositum ac eorundem successores universos de et super eodem libro antiphonario illiusque nobis restitutione reddimus quittos et expeditos ac modis omnibus absolutos vigore et testimonio praesentium mediante. Datum sabbatho proximo post festum sancti Andreae apostoli anno Domini millesimo quingentesimo quadragesimo tercio.

Papiron, kívül rányomott pecsét helye, a győri káptalan magán levéltárában, cimeliotheca IX. No 653. jelzet alatt.

59. 1546 február 9. Huszt.

Kivonat Huszt vára leltárából.

Regestum super rebus inventis in arce Hwzth post deditionem eius, quae facta est in festo Apolloniae, anno Domini 1546.

— — — — —

Item literae privilegiales et aliae variae causales scrinio uno.

— — — — —

Orsz. Levéltár. Urb. et Conscr. fasc. 99. No 2.

60. 1547 február 5.

Österreicher Lénárd sárosi várkapitány végrendelete. (Kivonat.)

«Rogavit autem dominum Wernherum, ut apud regiam maiestatem pro impetranda residua summa diligenter instare velit. Ex ea summa legavit florenos ducentos ad fovendos *studiosos in scholis* recte institutis...

— — — — —

Quod si vero Deo ita ordinante haerede mortuo et iste tres nepotes decesserint, commisit arbitrio tutorum, ut omnis illorum hereditas convertatur *in usus scholarum*, alendis doctoribus et studiosis et ad conservationem ministerii verbi in ecclesia. Agros quos in campis Saros habet, una cum satis legat omnibus tribus fratribus Joanni Osterreicher haeredi et Ulrico et Valentino, ut ex illis studia illorum alantur ex aequo. Hortum quendam, qui fuit Oswaldum impignoratum sibi esse florenis duobus, is si redimatur ad studia dictorum puerorum legavit.

— — — — —

Habere se novalia in metis Meggye, quae suis pecuniis curavit extirpari, ea quoque ad studia dictorum puerorum legavit.

— — — — —

Domino Petro Senfftlebio concionatori Epperiensi vaccam unam, domino judici de Epperies Emerico Fontano vaccam unam.

— — — — —

Magistro *scholae* Sarosiensis, Martino literato legat de flaveo kyrsing ulnas sex. *Libros* suos omnes legat ad domum Epperiensem pro usibus heredis.

Kiadja átiratban 1560 június 30-án Eperjes város tanácsa. Közös pénzügyi levéltár. Hungarn. 14.346. csomó.

61. 1547 május 22.

I. Ferdinánd király és nővére, Mária királyné közti perben, mint a zágrábi püspök tudja: «Fecerunt mentionem *Tripartiti operis consuetudinarii juris regni Hungariae* et ob id huiusmodi opus pro parte maiestatis suae apud acta produci debet, ideo maiestas sua regia commisit, ut reverendissimus dominus Zagrabienensis huiusmodi opus tripartiti typis excusum habere atque vel ad manus maiestatis suae regiae, vel eiusdem vicecancellarii, domini doctoris Jacobi Jonae consignari curet, idque quamprimum fieri potest».

Erre a zágrábi püspök ezt a választ írta:

«Opus Tripartitum juris Hungariae et etiam responsum maiestatis regiae in conventu Tyrnaviensi regnicolis datum est Pragae inter alia monumenta cancellariae Hungaricae...» stb.

«Zagrabienensis etc.»

Staatsarchiv. Bécs. Ungarn. Allgemeine Akten. 54. csomó.

62. 1547 június 9.

Kivonat Kassa város jegyzőkönyvéből.

«Caspar *bibliopola* de Eperyes arestat omnia bona Martini Zabo pro fl. VI. denar. X. — In festo Corporis Christi.»

Kassa város 1536—1552. évi jegyzőkönyvében.

63. 1547 szeptember 17.

Kivonat Monyorókerék vár leltárából.

Regestum inventarii arcis Monyarokerek per spectabilem et magnificentum dominum comitem Thomam de Nadasd ad manus magnifici domini Petri Erdewdy sabbato post festum Exaltationis sanctae Crucis assignatum 1547.

— — — — —
In stuba testudinata.

— — — — —
Ibidem libellus praecationum 1.

— — — — —
Penes eandem in stuba magna.

Ibidem libri — — — 2.

In dormitorio.

Ibidem libri parvi — — 5.

A vasvár-szombathelyi káptalan országos levéltárában Litteralia instrumenta fasc. 30. No 28. jelzet alatt.

64. 1548.

Kivonat Nagyszeben város ez évi számadáskönyvéből.

Registrum vilicatus civitatis Cibiniensis domini Matthie Ponczler,
anni Domini 1548.

Sequuntur communia extradata domini villici ad varios usus civi-
tatis 1548.

Item empto libro papyri ad regestum conficiendum pro ffl. O. den 8.

Item pro papyro ad regestum et pragameno soluti ffl. O. den 38.
Nagyszeben város levéltárában. Számadáskönyvek, fasc. 2.

65. 1549 február 18. Huszt.

Kivonat Huszt vára inventáriumából.

Inventarium super rebus in arce Hwszth per egregios dominos
Mathiam Brodaryth et Stephanum Mekchei tempore resignationis
eiusdem arcis relectis, decima octava die februarii anno Domini 1549.

Missale lacerum unum.

Scrinium cum literis quibusdam alienis.

Orsz. Levéltár. Urb. et Conscr. fasc. 75. No 39.

66. 1549 október 16.

Kivonat Várdai Pál esztergomi érsek javainak inventáriumából.

Conscriptio rerum inventarum reverendissimi domini Pauli de Warda
archiepiscopi Strigoniensis, locumtenentis regiae maiestatis die 16.
mensis octobris facta.

Evangellii liber, cum certis antiquis ornamentis et lapidibus rudibus
antiquis in pergameno scriptus.

Cista sexta: Habet literas certas et regesta cum saccis literariis.

Cista septima, minor, habet literas certas, quae excusae et perlustratae
non sunt, sed obsignatae cum signo 8.

Cista octava paulo maior, quae dicta est habere sigillum duplex et

litteras certas. Non est haec aperta, sed relicta eodem modo... stb.

Közös pénzügyi levéltár. Bécs. Hungarn. 14.335. csomó.

67. 1549.

Kivonat Nagyszeben város ez évi számadáskönyvéből.

1549. NP. Rationarium prudentis et circumspecti domini Matthie Ponczler villici civitatis Cibiniensis super universa percepta et extradata villicatus anni Domini 1549.

1549. Sequuntur communia extradata domini villici... stb.

Pro papyro ad regestum dati ffl. O. den. 8.

Nagyszeben város levéltárában. Számadások, második csomó.

68. 1549.

Kivonat a magyar királyi udvari kamara ez évi számadásaiból.

Ratio proventuum paratae pecuniae ad cameram Hungaricam regiae maiestatis administratae in anno Domini 1549.

Ultima decembris.

Papirus pro scribendis literis et regestis in camera empta est fl. 20. den. 44.

Pergamenae pro colligandis regestis fl. 1. den. 88.

Spagum pro colligandis fasciculis literarum ex camera mittendarum den 78.

Quarto papirfüzet a Magyar Nemzeti Múzeum kéziratárában. Kamarai iratok 921/I. szám.

69. A XVI. század közepe táján.

Kivonat Gyulaffy László javainak inventáriumából.

Gyulaffy Laczko marhaya zama.

Emlekezeth myny marham marat Czyobantzban.

Tyzenket köny.

Gróf Bethlen-levéltár. Keresd. Gyulaffy-iratok.

DR. IVÁNYI BÉLA.